

**Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan
jatko-opinto-opas
2019**

Toimittanut
Jukka Sankala

Sisällys

Lukijalle	4
1 Yleistä	5
1.1 Tutkijakoulutus Lapin yliopistossa	5
1.2 Tiedekunnassa suoritettavat jatkotutkinnot	6
1.3 Jatko-opintojen ohjaushenkilöstö	6
2 Jatko-opintoihin hakeutumista ja tutkintojen suorittamista koskevat ohjeet ja määräykset	7
2.1 Valintaperusteet ja hakeminen	7
2.2 Täydentävät opinnot	9
2.3 Ohjaus	9
2.4 Orientoiva seminaari	9
2.5 Jatko-opintosuunnitelma (JOPS)	10
2.6 Opintojen rahoitus	10
2.7 Tutkintovaatimukset	11
2.8 Todistukset	13
2.9 Määräysten voimaantulo	14
3 Jatkotutkintojen opetussuunnitelma	15
3.1 Jatkotutkintojen opetussuunnitelman rakenne	15
3.2 Jatko-opintojen sisällöt	15
4 Väitöskirjan arviointia sekä väitöksestä tiedottamista koskevat tarkemmat ohjeet ja määräykset	19
4.1 Väitöskirjan tarkastusmenettely	19
4.2 Väitöksestä tiedottaminen	25

Lukijalle

Tässä oppaassa kerrotaan jatko-opintoprosessiin liittyvistä käytänteistä yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa. Opinto-opas on tarkoitettu Lapin yliopiston yleisessä tohtoriohjelmassa opiskeleville yhteiskuntatieteiden tiedekunnan jatko-opiskelijoille ja ohjelmaan jatko-opiskelijaksi aikoville. Opas sisältää jatkotutkintojen opetussuunnitelmien ja jatko-opintoja koskevien määräysten lisäksi tarkemmat ohjeet mm. väitöskirjan tarkastusmenettelystä. Jatko-opiskelijan kannattaa tämän oppaan lisäksi tutustua myös tiedekunnan perusopiskelijoille tarkoitettuun opinto-oppaaseen, josta löytyvät mm. tiedekunnan pääaineiden opetussuunnitelmat sekä yleisiä, myös jatko-opiskelijoita koskevia ohjeita ja määräyksiä, kuten opintojen arviointi, yleiset kuulusteluajat, aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteet, opetusperiodit sekä opetukseen ilmoittautuminen. Myös tiedekunnan hallinto on esitelty kyseisessä oppaassa. Tiedekunnan sivuaineet on esitelty omassa sivuaineiden ja menetelmäopintojen oppaassa.

Lapin yliopistossa aloittavan opiskelijan kannattaa tutustua myös Uuden opiskelijan oppaaseen, jossa on tietoa mm. opiskelua koskevista yleisistä määräyksistä, opiskelijaksi ilmoittautumisesta, opintoneuvonnasta, opinto-sosiaalisista kysymyksistä, kirjastopalveluista, opiskelijayhteisöistä sekä yliopiston henkilökunnasta ja toimitiloista.

Jatko-opinnoista kiinnostuneen kannattaa myös käydä Lapin yliopiston tutkijakoulun sivuilla, sieltä löytyvät tarkat ohjeet jatko-opintoihin hakeutumiseen.

Tämä jatko-opinto-opas ja muut edellä mainitut oppaat löytyvät kaikki verkkoversioina yliopiston internetsivuilta.

1 Yleistä

1.1 Tutkijakoulutus Lapin yliopistossa

Lapin yliopiston jatko-opiskelija voi harjoittaa jatko-opintoja yliopiston neljässä **tohtoriohjelmassa**. Kolme ohjelmista on temaattisia, monitieteisiä tohtoriohjelmaa eli *Kulttuurilähtöinen palvelumuotoilu* -tohtoriohjelmasta, *Pohjoiset kulttuurit ja kestävä luonnonvarapolitiikka* -tohtoriohjelmasta sekä *Yhteisöt ja muuttuva työ* -tohtoriohjelmasta. Temaattisia ohjelmia koordinoi Lapin yliopiston tutkijakoulu. Näiden ohjelmien hakumenettelyt ja opintovaatimukset löytyvät tutkijakoulun internetsivuilta www.ulapland.fi/tutkijakoulu.

Temaattisten tohtoriohjelmien lisäksi on olemassa *yleinen tohtoriohjelmasta*, johon kuuluvat erilaisia tieteenalalähtöisiä opintopolkuja noudattavat jatko-opiskelijat. Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa oleva oppiainekohtainen jatko-opiskelu kuuluu yleiseen tohtoriohjelmasta. Tämä jatkotutkinto-opas antaa ohjeet oppiainekohtaiseen jatko-opiskeluun eli yleisen tohtoriohjelmasta yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa suoritettaviin opintoihin ja opintovaatimuksiin.

Opiskelijan tulee siis kuulua johonkin näistä neljästä tohtoriohjelmasta, joko yleiseen tohtoriohjelmasta tai yhteen temaattisista ohjelmista. Tiedekunnat myöntävät jatko-opinto-oikeuden sekä tohtorin tutkinnot kaikkien tohtorin tutkintojen osalta. Jatko-opinto-oikeutta haetaan ensin tiedekunnasta, minkä jälkeen voi joko suuntautua yleiseen tohtoriohjelmasta tai hakeutua temaattiseen tohtoriohjelmasta.

Lapin yliopisto on sisäisten tohtoriohjelmien lisäksi mukana myös erilaisissa kansallisissa tohtorikoulutukseen liittyvissä verkostoissa. Tutkijakoulutus Suomessa on muuttunut voimakkaasti viime vuosien aika ja muutosta tapahtuu myös seuraavien vuosien aikana. Ajankohtaisin tieto tutkijakoulutuksen tilanteesta löytyy Lapin yliopiston tutkijakoulun internetsivuilta, tiedekunnan vastuhenkilöiltä sekä oman oppiaineen professoreilta.

Lapin yliopiston **jatkotutkinto-opetus** rakentuu yliopiston yhteisen tutkijakoulun, yliopiston koordinoimien temaattisten tohtoriohjelmien sekä tiedekuntien väliselle yhteistyölle. Yleisen tohtoriohjelmasta opetussuunnitelmista vastaavat tiedekunnat. Niiden opetussuunnitelmiin sisältyvää opetusta järjestävät tiedekunnat, oppiaineet ja yliopiston yhteinen tutkijakoulu. Yleisen tohtoriohjelmasta opiskelijoilla on mahdollisuus valita opintoja myös temaat-

tisten tohtoriohjelmien opetustarjonnasta. Temaattisilla tohtoriohjelmilla on omat opetussuunnitelmansa.

1.2 Tiedekunnassa suoritettavat jatkotutkinnot

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta toimii yliopistojen tutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen (794/2004) mukaisena koulutusyksikkönä. Asetus on tämän oppaan liitteenä.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa ei enää 1.8.2017 jälkeen hyväksytä ketään opiskelemaan lisensiaatin tutkintoa. Aikaisemmin myönnettyt oikeudet suorittaa lisensiaatin tutkinto säilyvät.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa voi jatkotutkintona suorittaa yhteiskuntatieteiden tohtorin tutkinnon, hallintotieteiden tohtorin tutkinnon tai filosofian tohtorin tutkinnon edellä mainitun asetuksen mukaisesti. Tohtorin tutkinnon laajuus on 240 op.

Yhteiskuntatieteiden tohtorin tutkinnon (YTT) pääaineena voi olla johtaminen, kansainväliset suhteet, matkailututkimus, sosiaalipolitiikka, sosiaalityö, sosiologia tai valtio-oppi, **hallintotieteiden** tohtorin tutkinnon (HTL, HTT) pääaineena hallintotiede. **Filosofian** tohtorin (FT) tutkinto voidaan myöntää silloin, kun väitöskirja edustaa jotain muuta kuin tiedekunnan vastuulla olevaa pääainetta – tällöin kyse on joko vahvasti monitieteisestä tai tieteiden välisestä tutkimuksesta tai jatko-opiskelijasta, jonka aiempi tutkinto on niin eri alalta, ettei tutkintoa voida myöntää tiedekunnan oppiaineesta edes täydentävien opintojen jälkeen.

1.3 Jatko-opintojen ohjaushenkilöstö

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa jatko-opintojen opintohallintoasioista vastaa hallintopäällikkö, **Jukka Sankala**, puh. 0400 425 492, jukka.sankala@ulapland.fi. Hänen puoleensa voi kääntyä kaikissa yleisissä jatko-opintoja koskevissa asioissa.

Sisällöllisessä vastuussa jatko-opinnoista ovat tiedekunnan dekaani, jatko-opinnoista vastaava varadekaani sekä tiedekunnan professorit. Ajantasainen henkilökuntaluettelo yhteystietoineen löytyy yliopiston internetsivuilta.

2 Jatko-opintoihin hakeutumista ja tutkintojen suorittamista koskevat ohjeet ja määräykset

2.1 Valintaperusteet ja hakeminen

Tohtorin tutkintoa suorittamaan voidaan hyväksyä henkilö, joka on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon tai vastaavan tasoisen kotimaisen tai ulkomaisen tutkinnon ja jolla on hakuajan päättymiseen mennessä suoritettuna joko syventävät opinnot haetun jatkotutkinnon pääaineessa tai muut niihin rinnastettavat opinnot. Muilla rinnastettavilla opinnoilla tarkoitetaan esim. lähitieteenalan opintoja tai poikkeuksellisen mielenkiintoisen monitieteisen yhdistelmän tuottavan alan opintoja. Oppiaineen syventävien opintojen rinnastamisesta muilla opinnoilla päättää oppiaineen professori. Muut rinnastettavat opinnot suorittaneen kannattaa olla yhteydessä oppiaineen professoriin jo ennen hakuvaihetta kelpoisuuden selvittämiseksi. Muut rinnastettavat opinnot suorittaneille määrätään yleensä myös täydentäviä opintoja tohtorin tutkinnon pääaineen perusteiden vahvistamiseksi (katso luku 2.3). Erityisen monitieteisissä väitöskirjoissa voidaan tutkintonimikkeenä käyttää filosofian tohtorin tutkintoa.

Jatko-opinto-oikeutta voi hakea myös ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut henkilö. Tällaisen hakijan kelpoisuutta jatko-opintoihin harkitsee haettavan pääaineen professori tarvittaessa apunaan muuta tiedekunnan henkilökuntaa. Mikäli ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittanutta henkilöä esitetään oppiaineesta otettavaksi jatko-opiskelijaksi, niin oppiaine samalla tekee esityksen mahdollisesti tarvittavista täydentävistä opinnoista.

Huom. Sosiaalityön pääaineessa valinnan edellytyksenä ovat kelpoisuuslain (272/2005) mukaiset sosiaalityön pääaineopinnot tai pääainetta vastaavat yliopistolliset opinnot sosiaalityössä.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan jatko-opinto-oikeutta haetaan Opintopolku-järjestelmässä. Jatko-opinto-oikeutta voi perustellusta syystä hakea myös muulloin kuin säädettyinä haku aikoina. Tällainen perusteltu syy voi olla esimerkiksi tilanne, jossa isommasta tutkimushankkeesta (TEKES, SA) saatavissa oleva rahoitus edellyttää voimassa olevaa jatko-opinto-oikeutta

ja rahoitushaku on päättymässä ennen seuraavaa hakuaikaa. Myös Lapin yliopiston temaattisiin tohtoriohjelmiin hyväksytyt henkilöt, joilla ei vielä ole jatko-opinto-oikeutta tiedekunnassa, voivat hakea jatko-opinto-oikeutta hakuaikojen ulkopuolella.

Hakemukset jatko-opintoihin tehdään Opintopolku-järjestelmässä. Hakijan tulee toimittaa myös hakemuksen liitteet joko paperisena tai sähköpostitse hakuajan puitteissa. Tällä hetkellä päätetyt hakuajat ovat:

- Kevään 2019 hakuaika on 1.3.–16.4.2019
- Syksyn 2019 hakuaika on 1.10.–23.10.2019.
- Kevään 2020 hakuaika 17.2.–9.3.2020
- Syksyn 2020 hakuaika 1.10.–22.10.2020

Jatko-opintohakemukset toimitetaan hakuajan päättymisen jälkeen oppiaineisiin lausunnon (oppiaineet laativat kustakin hakijasta lausunnon, jossa hakijalle esitetään jatko-opinto-oikeuden myöntämistä tai hylkäämistä). Hylkääviin esityksiin oppiaineesta myös kirjataan perusteet, miksi hakijaa ei voida valita jatko-opiskelijaksi.

Tiedekunnan professorikokous järjestetään säännölliset heti jatko-opintojen hakuajan päättymisen jälkeen ja professorikokouksessa käydään jokainen jatko-opintohakemus lausuntoineen läpi. Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan dekaani tekee päätökset jatko-opiskelijoista.

Jatko-opiskelijat valitaan tutkimussuunnitelman laadun ja sisällön perusteella. Laadusta kertoo suunnitelman selkeys, toteutettavuus ja sen mahdollisuus tuottaa uutta, tieteenalaa kehittävää tietoa. Sisällöstä huomioidaan aiheen tärkeys ja innovatiivisuus sekä se, kuinka aihe sopii tiedekunnan tutkimuksellisiin tavoitteisiin.

Kaikille hakijoille ilmoitetaan valinnan tuloksista sähköpostitse ja kirjeitse noin kuukauden kuluttua hakuajan päättymisen jälkeen.

Jatko-opiskelijaksi hyväksytyjen on vahvistettava jatko-opinto-oikeuden vastaanottaminen ilmoittautumalla yliopiston opiskelijaksi lukukauden alussa ilmoittautumisaikana. Ilmoittautumalla opiskelija saa yhteiskuntatieteiden tiedekunnan jatko-opiskelijastatuksen ja mahdollisuuden hakea sekä Lapin yliopiston sisäisiin, että valtakunnallisiin tohtoriohjelmiin. Ilmoittautumatta jättäminen johtaa opiskelupaikan menettämiseen. Uusien opiskelijoiden tulee aina ilmoittautua läsnä olevaksi ensimmäisenä lukukautena, jollei erillistä lupaa ilmoittautua poissaolevaksi ole myönnetty. Lupaa ilmoittautua ensimmäisenä lukukautena poissaolevaksi haetaan tiedekunnan dekaanilta.

2.2 Täydentävät opinnot

Mikäli jatko-opiskelijaksi hyväksytyn aiemmat opinnot ovat muulta kuin jatkotutkinnon pääaineen alalta, voi oppiaineen professori(t) määrätä tarvittaessa täydentäviä opintoja pääaineen perusteiden vahvistamiseksi. Täydentäviä opintoja voidaan määrätä enintään 30 opintopistettä. Nämä opinnot ovat opiskelijalle pakollisia ja ne tulee suorittaa varsinaisen jatkotutkinnon tutkintovaatimusten lisäksi.

Täydentävien opintojen määräämisestä ilmoitetaan kirjeitse ennen opintojen alkua niille opiskelijoille, joille niitä on määrätty. Täydentävät opinnot on suoritettava ensimmäisen opiskeluvuoden aikana, jotta ne tukevat tarkoitustaan.

2.3 Ohjaus

Jatko-opiskelijan tutkimukselle nimetään valintapäätöksen yhteydessä prosessiohjaaja. Prosessiohjaajan tehtävänä on huolehtia väitöskirjaprosessin etenemisestä ja loppuun saattamisesta yhdessä opiskelijan kanssa. Prosessiohjaaja on jatko-opiskelijan tukena koko jatko-opintojen ajan aina tohtorin tutkintoon saakka. Prosessiohjaajan ja jatko-opiskelijan välillä tehdään vastavuoroinen sitoumus (ohjaussopimus), jossa määritellään selkeät vastuut siitä, mihin ohjaaja ja jatko-opiskelija ohjaussuhteessa sitoutuvat <http://www.ulapland.fi/FI/Tutkimus/Tutkijakoulutus/Ohjaajalle/Ohjauskaytanteet-ja-akateemisen-yhteison-jasenyys/Ohjaussopimus>. Viimeistään vuoden kuluttua opintojen alkamisesta ohjaussuhteet tarkistetaan ja katsotaan tarve mahdollisille lisäohjaajille (esim. metodologinen ohjaaja, teoreettinen ohjaaja).

Dekaani nimeää kaikki edellä mainitut ohjaajat, jolloin ohjaussuhteista tulee virallisia. Kaikilla jatko-opiskelijoilla on suositeltavaa olla vähintään kaksi ohjaajaa. Koska tohtoriohjelmiin kuuluville jatko-opiskelijoille voidaan asettaa myös tohtoriohjelman toimesta ohjaajia, otetaan ohjaajien kokonaisuus huomioon virallisia ohjaajia nimettäessä.

Jatko-opiskelijalla on mahdollisuus pyytää dekaanilta prosessiohjaajan tai lisäohjaajan vaihtamista, mikäli hänellä on selkeät perustelut ohjaussuhteen muutokselle.

2.4 Orientoiva seminaari

Jatko-opintojen ensimmäisenä vuotena opiskelijan tulee osallistua jatko-opintoihin orientoivaan seminaariin. Seminaari auttaa tehokkaasti opintojen

ja tutkimuksen alkuun ja antaa yleiskuvan yhteiskuntatieteiden tiedekunnan jatkokoulutuksesta, Lapin yliopiston tohtoriohjelmista ja jatko-opintojen kannalta keskeisistä tukipalveluista. Orientoiva seminaari järjestetään vuosittain yhtenä arki-iltana tammikuun kolmannella tai neljännellä viikolla.

2.5 Jatko-opintosuunnitelma (JOPS)

Jokaisen jatkotutkintoa suorittamaan hyväksytyn tulee laatia yhdessä prosessiohjaajan kanssa henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma (JOPS). JOPS:n tekeminen on pakollista. Prosessi toteutetaan jatko-opintoja aloittaville seuraavasti:

- 1) Ohjeet JOPS:n tekemiseen lähetetään valintapäätöskirjeen mukana.
- 2) Opiskelija on yhteydessä prosessiohjaajaansa, jonka kanssa hän laatii yhdessä JOPS:n. JOPS:ssa määritellään, kuinka opiskelija suorittaa opetussuunnitelmassa määrättyjä jatko-opintoja ja mahdollisia täydentäviä opintoja sekä miten hän vie omaa tutkimustyötään eteenpäin. JOPS:aan laaditaan myös aikataulu erilaisille opintosuoritteille. JOPS:ssa voidaan myös pohtia jatko-opiskelijan omia oppimistavoitteita.
- 3) Opiskelija lähettää molempien allekirjoittaman JOPS:n hallintopäällikölle kuuden kuukauden kuluessa jatko-opintojen ensimmäisen lukukauden alusta.

Jatko-opiskelijat raportoivat opintojensa etenemisestä päivittämällä JOPS:nsa prosessiohjaajan kanssa joka vuosi syyskuun loppuun mennessä. Päivitettyyn JOPS:aan kirjataan jatko-opintojen seuraavan lukuvuoden suunnitelmat ja edellisten lukuvuosien toteumat. JOPS:ssa raportoidaan myös lisensiaatin tutkimuksen/väitöskirjatyön etenemisestä.

JOPS-lomake löytyy yliopiston internetsivuilta: <http://www.ulapland.fi/FI/Tutkimus/Tutkijakoulutus/Ohjaajalle/Ohjauskaytanteet-ja-akateemisen-yhteison-jasenyys>.

2.6 Opintojen rahoitus

Apurahat

Yksi tapa rahoittaa jatko-opintoja ja väitöskirjatutkimusta on hakea apuraha joltakin niistä myöntävältä säätiöltä. Apurahaa voi hakea esim. seuraavilta säätiöiltä:

- Suomen kulttuurirahasto
- Koneen säätiö
- Emil Aaltosen säätiö
- Jenni ja Antti Wihurin rahasto
- Liikesivistysrahasto
- Kunnallissalan kehittämssäätiö

Tutkimusprojektit

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa tehdään tutkimusta lukuisissa tutkimusprojekteissa. Projekteihin osallistuu usein väitöskirjatutkijoita. Jatko-opiskelijoita kannustetaan olemaan aktiivisia projektien valmistelussa ja ideoinnissa omassa oppiaineessaan. Projekteista voidaan useimmiten maksaa tutkijoille palkkioita.

Tohtoriohjelmat

Lapin yliopiston kolme temaattista tohtoriohjelmaa rekrytoivat opiskelijoita erikseen päätettävänä ajankohtina. Joissakin tapauksissa opiskelija voi löytää tohtoriohjelmapaikan myös kansallisesta tai kansainvälisestä ohjelmasta. Tohtoriohjelmien tutkijakoulutuspaikat on tarkoitettu päätoimiseen jatko-opiskeluun ja niissä voidaan maksaa opiskelijoille palkkaa. Näitä paikkoja on hyvin rajallinen määrä. Hakuajoista ja rekrytoinneista saa tietoa kyseisistä ohjelmista sekä yliopiston tutkijakoulusta, tiedekunnasta ja oppiaineesta.

Jatko-opiskelu ja työttömyysturva

Jos jatko-opiskelua harkitseva henkilö on ollut työttömänä, kannattaa hänen selvittää työttömyysturvaansa liittyvät kysymykset paikallisen työ- ja elinkeinotoimiston kanssa ennen jatko-opiskelijaksi hakeutumista.

2.7 Tutkintovaatimukset

Tohtorin tutkinto

Tohtorin tutkinnon suorittamiseksi vaaditaan

- 1) tutkimustyötä tai ammatillista kelpoisuutta tukevat jatko-opinnot. Opinnot koostuvat tutkimustyön menetelmällisistä perusteista, pääainetta ja omaa tutkimusalaa syventävistä opinnoista sekä opinto-ohjelmaan soveltuvista muista opinnoista. Tutkintoon voidaan sisällyttää myös tiedekunnan hyväksymiä tutkijakoulu-

tuskursseja sekä ammatillisia erikoistumisopintoja. Tarkemmat määräykset opintojen laajuudesta, sisällöistä ja suoritustavoista annetaan jatko-opintojen opetussuunnitelmissa (ks. luku 3.).

- 2) väitöskirja, jonka tiedekuntaneuvosto julkisen tarkastuksen jälkeen hyväksyy. Väitöskirja voi olla jatkoa lisensiaatintutkimukselle tai oma itsenäinen tutkimuksensa.

Kohdassa 1 tarkoitettuihin opintoihin voidaan sisällyttää opetussuunnitelmassa ja opiskelijan henkilökohtaisessa jatko-opintosuunnitelmassa tarkemmin määrättävällä tavalla maisterin tutkinnon vähimmäislaajuuden ylittäviä tutkimustyötä tukevia opintoja, alan valtakunnallisissa jatkokoulutusohjelmissa ja ulkomailla suoritettuja opintoja, artikkeleita ja muita julkaisuja, konferensseissa pidettyjä esitelmiä, tutkimukseen perustuvaa opetustyötä ja muuta tieteellistä toimintaa.

Väitöskirja

Väitöskirja on omaan itsenäiseen tutkimukseen perustuva, uutta tieteellistä tietoa sisältävä yhtenäinen tieteellinen, julkaistu teksti. Väitöskirjan tulee osoittaa kykyä käyttää tieteellisiä tutkimusmenetelmiä sekä tutkimusalueen teoreettista ja sisällöllistä hallintaa. Sillä tulee olla uutta tietoa tuova tieteellinen kontribuutio. Väitöskirja voidaan julkaista joko painettuna tai painettuna ja sähköisesti.

Väitöskirja voi muodoltaan olla joko **yhtenäinen käsikirjoitus (monografia)** tai **artikkeliväitöskirja**. Monografian tekstuaalinen rakenne voi olla perinteisen tekstimuotoisen lisäksi varsin moninainen, sisältäen kuvaa tai ääntä, kunhan työhön valittu rakenne palvelee väitöskirjan pohjana olevaa tutkimustehtävää.

Artikkeliväitöskirja koostuu vähintään kolmesta julkaistusta tai julkaistavaksi hyväksytystä tieteellisestä artikkelista sekä yhteenvedosta (ns. yhteenvedoartikkeli tai johdantoartikkeli). Jokaisen artikkelin tulee sisältää uusia tuloksia tai näkökulmia. Artikkelien ja yhteenvedon tulee muodostaa uutta tietoa tuottava kokonaisuus, joka vastaa tieteellisen tasonsa ja muiden vaatimustensa suhteen yhtenäistä väitöskirjaa.

Vähintään kolmen väitöskirjaan sisällytetyn artikkelin on oltava julkaistu tai hyväksytty julkaistavaksi tieteellistä vertaisarviointia (referee-järjestelmä) käyttävissä aikakauslehdissä tai kokoomateoksissa. Vähintään yksi näistä on julkaistava kansainvälisessä, tieteellistä vertaisarviointia käyttävässä lehdessä.

Julkaisuihin voi kuulua yhteisartikkeleita, jos jatko-opiskelijan itsenäinen osuus on niistä osoitettavissa. Jatko-opiskelijalla tulee olla väitöskirjaan sisältyvissä yhteisartikkeleissa keskeinen kontribuutio. Jatko-opiskelijan tulee olla päävastuullinen (ensimmäinen) kirjoittaja vähintään kahdessa väitöskirjaan sisällytettävässä artikkelissa.

Yhteenvedoartikkelissa esitellään koko väitöskirjatutkimuksen tavoitteet, menetelmät, aineistot ja tutkimuksen tulokset niitä perustellen ja arvioiden. Yhteenvedon tehtävänä on tuoda esiin osajulkaisujen tutkimuksellinen ja teoreettinen suhde toisiinsa sekä rakentaa osista kokonaisuus. Siinä voi esittää myös uusia, artikkeleihin sisältymättömiä tuloksia ja pohdintoja. Yhteenvedoartikkelin ohjeellinen pituus on 50–70 sivua.

Väitöskirja kirjoitetaan suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi tai tiedekunnan suostumuksella muulla kielellä. Väitöskirjan tekijän tulee huolehtia siitä, että käsikirjoituksen kieliasu on moitteeton.

Väitöskirjan tarkastamista koskevat toimet aikajärjestyksessä:

- 1) Väitöskirjan käsikirjoitus jätetään esitarkastusta varten tiedekunnan kansliaan kolmena (3) täydellisenä kappaleena.
- 2) Käsikirjoitukselle nimetään vähintään kaksi esitarkastajaa tiedekuntaneuvoston päätöksellä. Ennen päätöksentekoa jatko-opiskelijalle varataan tilaisuus huomauttaa esitarkastajaehdokkaista.
- 3) Tiedekuntaneuvosto myöntää esitarkastajien lausuntojen perusteella väittelyluvan. Ennen päätöksentekoa jatko-opiskelijalle varataan tilaisuus huomauttaa lausunnoista.
- 4) Tiedekuntaneuvosto nimeää kustoksen ja vastaväittäjän/vastaväittäjät. Ennen päätöksentekoa jatko-opiskelijalle varataan tilaisuus huomauttaa vastaväittäjäehdokkaista/ehdokkaista.
- 5) Tiedekuntaneuvosto päättää väitöstilaisuuden ajankohdasta.
- 6) Väitöskirja julkaistaan viimeistään kymmenen päivää ennen sovitua väitöstilaisuutta.
- 7) Väitöstilaisuus.
- 8) Vastaväittäjä/vastaväittäjät antavat lausuntonsa ja ehdotuksensa väitöskirjan arvosanaksi.
- 9) Tiedekuntaneuvosto arvostelee väitöskirjan. Ennen päätöksentekoa jatko-opiskelijalle varataan tilaisuus huomauttaa vastaväittäjän/vastaväittäjien lausunnoista/lausunnoista.
- 10) Tiedekuntaneuvoston arvostelupäätökseen voi hakea oikaisua.

2.8 Todistukset

Todistusta tohtorin tutkinnosta haetaan lomakkeella, jonka voi tulosta tiedekunnan internetsivuilta <http://www.ulapland.fi/FI/Yksikot/Yhteiskuntatieteiden-tiedekunta/Tutkimus>.

Ennen tutkintotodistuksen hakemista tulee varmistua, että opintorekisterissä on merkinnät kaikista opetussuunnitelman mukaisista opinnoista opintopisteineen. Mikäli merkinnöissä on puutteita, tulee jatko-opiskelijan kääntyä prosessiohjaajansa puoleen merkintöjen saattamiseksi ajan tasalle. Tutkintotodistusta ei voida myöntää, ennen kuin kaikki opinnot on asianmukaisesti merkitty. Suoritusmerkinnät on hyvä tarkistaa vuosittain prosessiohjaajan kanssa käytävissä JOPS-keskusteluissa.

Tohtorin tutkintotodistukseen kirjoitetaan tutkinnon laajuus, mahdollisesti suoritettu lisensiaatin tutkinto, maininta tutkintoon mahdollisesti sisältyvästä sivuaineesta arvosanoineen, väitöskirjan nimi ja väitöskirjasta annettu arvosana sekä tieteenala, johon väitöskirja aiheeltaan kuuluu. Todistuksen liitteenä on opintorekisteriote jatko-opintojen tarkemmasta sisällöstä. Todistus myönnetään dekaanin päätöksellä.

2.9 Määräysten voimaantulo

Tässä oppaassa esitetyt ohjeet ja määräykset opetussuunnitelmineen astuvat voimaan 1.8.2017.

3 Jatkotutkintojen opetussuunnitelma

3.1 Jatkotutkintojen opetussuunnitelman rakenne

Jatko-opiskelija suorittaa maisterin tutkinnon jälkeen 60 opintopistettä jatkotutkintojen opetussuunnitelman mukaisia jatko-opintoja ja väitöskirjan (180 op). Jatko-opintojen laajuus on 240 op (tohtori). Tiedekunnassa suoritettavan tohtorintutkinnon jatko-opinnot väitöskirjan teon ja henkilökohtaisen ohjausprosessin ohella) noudattavat seuraavaa jäsenystä.

POSTG100 YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNNAN JATKO-OPINNOT (60 op)

POSTG00	Orientoiva seminaari jatko-opiskelijoille	
POSTG01	Tieteenalan opinnot	10 op
POSTG02	Tutkimusaiheen asiantuntijuus	10 op
POSTG03	Tieteenfilosofia ja yleiset tutkijan taidot	20 op
POSTG04	Työelämän taidot	5 op
POSTG05	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	5 op
POSTG06	Jatkokoulutusseminaari	10 op
Yhteensä		60 op

POSTG300 Väitöskirja **180 op**

3.2 Jatko-opintojen sisällöt

POSTG01 Tieteenalan opinnot **10 op**

Oppiaineen tarjoamien oman tieteenalan opintojen tavoitteena on tutustua tieteenalan teoreettisiin klassikoihin ja nykykeskusteluihin. Tarkemmat suoritusohjeet (esim. kirjatentti, essee tai lukemisseminaari) saa prosessiohjaajalta.

POSTG02 Tutkimusaiheen asiantuntijuus 10 op

Tavoitteet:

- Historiallinen tieto, nykytilanne empiiriseen aiheeseen liittyen
- Poikkitieteellinen perehtyneisyys aihepiiriin ja sitä koskevaan tutkimukseen

Esim. yliopistossa tarjolla olevien muiden tieteenalojen opintoja.

Myös jatko-opiskelijan kirjoittamat artikkelit, tutkimusraportit ja muut kirjalliset tuotokset voidaan lukea jatko-opintojen suorituksiksi, kun ne lisäävät ja osoittavat jatko-opiskelijan asiantuntemusta alalta, seuraavan ohjeellisen pisteytyksen mukaan. Myönnettävä opintopistemäärä määräytyy mm. paperin pituuden, seminaarin tason ja työryhmätyöskentelyn intensiivisyyden mukaan.

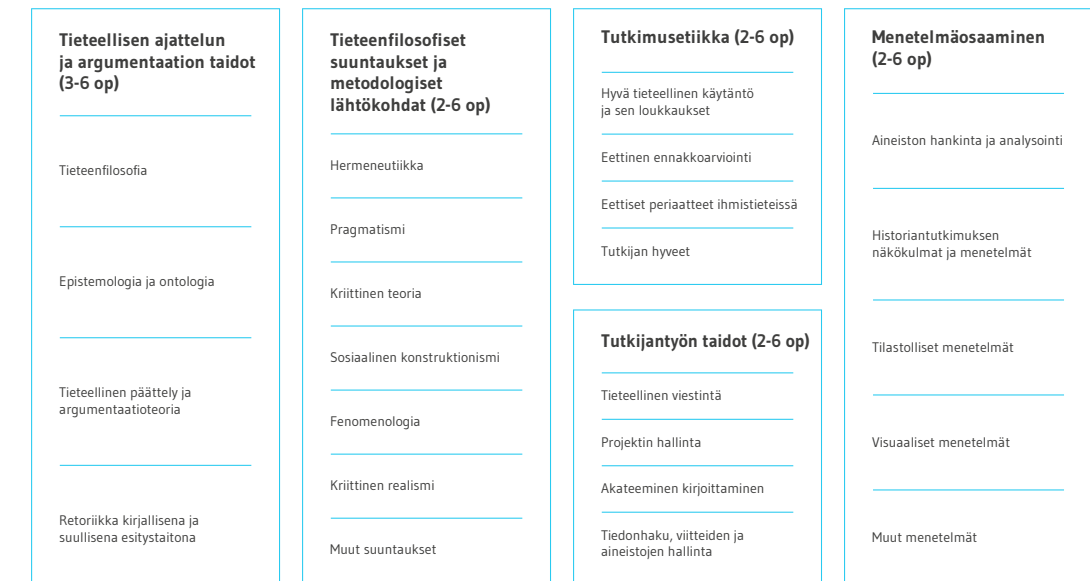
- paperi kansainvälisessä seminaarissa 3–6 op
- paperi kansallisessa seminaarissa 3–6 op

POSTG03 Tieteenfilosofia ja yleiset tutkijan taidot 20 op

Opintokokonaisuus jakaantuu viiteen taitokokonaisuuteen:

- 1) Tieteellisen ajattelun ja argumentaation taidot (3–6 op)
- 2) Tieteenfilosofiset suuntaukset ja metodologiset lähtökohdat (2–6 op)
- 3) Tutkimusetiikka (2–6 op)
- 4) Tutkijantyön taidot (2–6 op)
- 5) Menetelmäosaaminen (2–6 op).

Kuvio 1 havainnollistaa rakennetta visuaalisesti.

Kuvio 1. Tieteenfilosofia ja yleiset tutkijan taidot -opintokokonaisuus (20 op)

Tieteenfilosofia ja yleiset tutkijan taidot -opinnot (20 op) on jaettu viiteen eri taitokokonaisuuteen. Yhden taitokokonaisuuden puitteissa voidaan tarjota joko yksittäisiä tai useampia opintojaksoja. Taitokokonaisuuksia voidaan käsitellä myös risteävästi eri opintojaksoilla. Kaikkien taitokokonaisuuksien opetusta järjestetään sekä syys- että kevätlukukausina. Opintojaksoille ei ole laadittu erityistä suoritusjärjestystä, mutta opintojaksoilla voi olla suosituksia tai vaatimuksia edeltävistä opinnoista.

POSTG04 Työelämän taidot 5 op

Tavoitteet, mm. seuraavia:

- Asiantuntijuuden käytännöt ja työvälineet
- Tutkimuksen arviointi- ja hyödyntämistaidot
- Projektin ja rahoituksen hallintataidot
- Informaatioteknologiset viestintätaidot
- Esiintymistaidot ja tutkimuksen esittelytaidot
- Kielitaito
- Verkostoitumistaidot

Lapin yliopiston jatko-opiskelijoille tarjoamia kursseja + sovitusti muiden tahojen tarjoamat kurssit.

Myös jatko-opiskelijan osallistuminen konferenssijärjestelyihin ja toimiminen tieteellisissä asiantuntijatehtävissä sekä muu yhteiskunnallinen toiminta voidaan lukea jatko-opintojen suorituksiksi, kun ne lisäävät ja osoittavat jatko-opiskelijan asiantuntemusta alalta, seuraavan ohjeellisen pisteytyksen mukaan. Myönnettävä opintopistemäärä määräytyy mm. tehtävien laajuuden, keston ja vaativuuden mukaan.

- konferenssijärjestelyt 1–5 op
- tieteelliset asiantuntijatehtävät ja muu yhteiskunnallinen toiminta 1–5 op

POSTG05 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus 5 op

Tavoitteet:

- Tulevan lisensiaatintutkimuksen/väitöskirjan aiheen muokkaaminen luennoiksi ja opetuspaketeiksi jo ennen väittelyä ja/tai
- Lisensiaatintutkimuksen/väitöskirjan aihealueen popularisointi ja levittäminen julkiseen keskusteluun (lehtijutut, haastattelut)

Jatko-opiskelijan lisensiaatintutkimuksen/väitöskirjan aihepiirin tai menetelmä-/metodiopintoihin liittyvä luennointi ja popularisointi luetaan jatko-opintojen suorituksiksi, kun ne lisäävät ja osoittavat jatko-opiskelijan asiantuntemusta alalta, seuraavan ohjeellisen pisteytyksen mukaan. Myönnettävä opintopistemäärä määräytyy mm. tehtävien laajuuden ja sisällön merkittävyyden mukaan.

Opintojakson voi sopimuksen mukaan suorittaa myös Lapin yliopiston tutkijakoulun tai muiden tahojen järjestämällä aiheeseen liittyvillä kursseilla.

- tieteellisten tulosten popularisointi (lehtijutut, haastattelut) 1–2 op
- opetus 1–5 op

POSTG06 Jatkokoulutusseminaari 10 op

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan jatko-opiskelijaksi hyväksytyn tulee osallistua aktiivisesti tiedekunnan yhteiseen jatkokoulutusseminaariin koko jatko-opiskelunsa ajan ja esittää lisensiaatintutkimukseksi/väitöskirjaksi aikomaansa tutkimusta seminaarissa vähintään kerran lukuvuodessa. Lisäksi jatko-opiskelijan tulee esittää omaa tutkimustaan esim. oppiaineiden tai kansallisten/kansainvälisten verkostojen organisoimissa teemaseminaareissa vähintään kerran vuodessa.

4 Väitöskirjan arviointia sekä väitöksestä tiedottamista koskevat tarkemmat ohjeet ja määräykset

4.1 Väitöskirjan tarkastusmenettely

Esitarkastus

Esitarkastus toimii ulkopuolisena, akateemisen yhteisön tekemänä tieteellisenä laadunvarmistajana. Esitarkastuksen tehtävänä on pitää huolta siitä, että väitöskirjaksi tarkoitettu tutkimus täyttää tieteellisen tutkimuksen ja tieteellisen tekstin kriteerit.

Esitarkastusprosessi alkaa, kun ohjaaja tai ohjaajat esittävät tiedekunnalle kirjallisesti käsikirjoituksen lähettämistä esitarkastukseen. Myös jatko-opiskelija voi pyytää tiedekunnalta esitarkastajien nimeämistä ja näin esitarkastusprosessin aloittamista. Esitys/pyyntö esitarkastajien nimeämiseksi tulee jättää hallintopäällikölle viimeistään kaksi viikkoa ennen sitä tiedekuntaneuvoston kokousta, jossa esitarkastajat halutaan nimettävän. Varsinainen väitöskirjaksi aiotun tutkimuksen käsikirjoitus on jätettävä esitarkastusmenettelyä varten tiedekunnan kansliaan **kolmena kappaleena** viimeistään päivää ennen sitä tiedekuntaneuvoston kokousta, jossa esitarkastajat nimitään. Jatko-opiskelijan on jätettäessään väitöskirjäsikirjoituksensa tiedekunnan tarkastettavaksi oltava läsnä olevana opiskelijana kirjoilla yliopistossa.

Prosessiohjaajan tehtävänä on esittää väitöskirjalle kaksi riippumatonta esitarkastajaa. Väitöskirjatyön ohjaaja ei voi toimia esitarkastajana. Esitarkastajat valitaan toisesta yliopistosta, tutkimuslaitoksesta tai ulkomaisesta yliopistosta. Ulkomaalaista esitarkastajaa käytettäessä on pidettävä huolta Lapin yliopistossa käytössä olevien kriteereiden täyttymisestä. Esitarkastajien valinnassa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan sukupuolten välinen tasa-arvo. Esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain 434/2003 28 §:ssä säädetään. Kaikkien esitarkastajien tulee olla professoreita tai dosentteja ja heidän yhteisen asiantuntemuksensa tulee kattaa arvioitavaksi jätetyn työn tieteenalan tai tieteenalat, aihealueen sekä metodiset ja teoreettiset ratkaisut. Väitöskirjan vaatiessa erityisasiantuntemusta, voidaan esitarkastajana tai vastaväittäjänä käyttää tohtoria, jolla on tutkimustoimintaa väitöskirjan erityisalueelta.

Tiedekuntaneuvosto nimeää väitöskirjalle esitarkastajat. Esitarkastajia on kaksi. Ennen esitarkastajien nimeämistä jatko-opiskelijalle varataan mahdollisuus huomauttaa esitarkastajien valinnasta. Huomautuksen voi jättää lähinnä esteellisyytapauksissa. Esitarkastajien nimeämisen jälkeen tiedekunnan kanslia lähettää käsikirjoituksen sekä esitarkastukseen liittyvät ohjeet ja asiapaperit esitarkastajille.

Väittelylupa

Esitarkastajia pyydetään antamaan lausuntonsa siitä, katsovatko he käsikirjoituksella olevan sellaisen tieteellisen arvon, että tiedekuntaneuvosto voi antaa sille väittelyluvan. Artikkeliväitöskirjasta annettavassa esitarkastuslausunnossa on selvitettävä, muodostavatko julkaisuissa käsitellyt asiat yhtenäisen ongelmaryhmän. Esitarkastajan lausunnossa voidaan esittää vain väittelyluvan myöntämistä tai epäämistä, ei ehdollista päätöstä.

Esitarkastajien tulee antaa perustellut kirjalliset lausuntonsa kahden kuukauden kuluessa tehtävän saamisesta. Lausunnot toimitetaan tiedekunnan kansliaan. Esitarkastajien lausunnot väittelyluvan myöntämistä varten lähetetään prosessiohjaajalle ja jatko-opiskelijalle heti niiden saavuttua.

Jatko-opiskelijalla on mahdollisuus esittää esitarkastajien lausuntoihin vastine. Vastineen antamista varten jatko-opiskelijalla on oikeus pyytää väittelylupaa koskevan päätöksen siirtoa tiedekuntaneuvoston seuraavaan kokoukseen. Esitarkastajat voivat esittää lausuntoa tarkentavat kommentit suoraan jatko-opiskelijalle.

Tiedekuntaneuvosto tekee lopullisen päätöksen väittelyluvasta esitarkastuslausuntojen pohjalta. Jos esitarkastuslausunnot ovat ristiriitaiset tai ylimalkaiset, tiedekuntaneuvosto voi

- 1) pyytää esitarkastajia tarkentamaan lausuntojaan tai
- 2) hankkia lisäinformaatiota päätöksensä tueksi tai
- 3) hankkia kolmannen lausunnon.

Jos väitöslupa evätään, esitarkastusprosessi raukeaa ja väitöskirja palautuu ohjausprosessiin. Jatkossa on mahdollista käyttää samoja esitarkastajia.

Prosessiohjaajan tehtävänä on tarkistaa, että esitarkastuslausunnot on huomioitu väitöskirjan viimeistelyssä. Jatko-opiskelija vastaa kuitenkin viime kädessä tutkimuksestaan ja väitöskirjan saamasta lopullisesta muodosta.

Kustos, vastaväittäjä sekä väitöstilaisuuden ajankohta ja paikka

Kun väittelylupa on myönnetty, tiedekuntaneuvosto nimeää väitöskirjalle vastaväittäjän tai vastaväittäjät prosessiohjaajan esityksestä. Vastaväittäjän

valinnan kriteerit ovat samat kuin esitarkastajien. Esitarkastaja voi toimia vastaväittäjänä. Ennen vastaväittäjän/vastaväittäjien nimeämistä väittelijälle varataan tilaisuus huomauttaa vastaväittäjäksi esitettävän mahdollisesta esteellisyydestä.

Kustoksena toimii yliopistoon työsuhteessa oleva oppiaineen tai lähiaineen professori. Tiedekunta nimeää kustoksen yleensä samassa kokouksessa kuin vastaväittäjän/vastaväittäjät.

Väitöstilaisuuden ajankohdan ja paikan määrittämistä varten prosessiohjaaja ottaa yhteyden väittelijään, kustokseen, vastaväittäjään/vastaväittäjiin ja hallintopäällikköön, minkä jälkeen tiedekuntaneuvosto päättää ajankohdasta ja paikasta. Väitöstilaisuudet järjestetään pääsääntöisesti Lapin yliopiston tiloissa, muu paikka tulee kyseeseen vain erikoistapauksissa. Salivarauksista huolehtii tiedekunnan kanslia niissä tapauksissa, kun väittely tapahtuu yliopiston tiloissa. Muun paikan varaamisesta huolehtii väittelijä itse.

Väitöskirjan julkaiseminen

Lapin yliopiston Acta Universitatis Lapponiensis -julkaisusarjan väitöskirjat julkaistaan **1.1.2019** alkaen pääsääntöisesti sähköisinä verkkojulkaisuina. Verkkojulkaisusta otetaan paperitulosteet riiputukseen sekä väitöstilaisuutta varten vastaväittäjälle ja kustokselle.

Arkistointia varten väitöskirjasta otetaan tulostetut kappalet silleen saakka, kunnes sähköinen versio käy arkistokappaleeksi. Väittelijä voi painattaa väitöskirjaansa omaa käyttöönsä varten omalla kustannuksellaan. **Väitöskirjat julkaistaan pääsääntöisesti elektronisina, avoimena verkkojulkaisuina** Acta electronica Universitatis Lapponiensis -sarjassa, jos julkaisijana on Lapin yliopisto. Julkaisualustana on Lapin yliopiston Lauda-julkaisuarkisto. Väitöskirjan julkaiseminen elektronisena on väittelijälle maksutonta, mutta halutessaan väittelijä voi teettää väitöskirjasta omalla kustannuksellaan painettuja kopioita.

Tiedekunnan päätöksellä väitöskirjan voi julkaista myös painettuna yliopiston Acta Universitatis Lapponiensis -sarjassa. Painatuskustannuksista tehdään siinä tapauksessa tiedekunnassa erillinen päätös.

Tarkemmat ohjeet väitöskirjan julkaisemisesta löytyvät <https://lib.luc.fi/vaitoskirja>

Muiden kuin Lapin yliopiston kustantamista tai omakustanteena julkaistuja väitöskirjoista tulee väittelijän toimittaa hallintopäällikölle 15 kappaletta viimeistään 10 päivää ennen väitöstilaisuutta. Artikkeliväitöskirjaa on toimitettava yliopistolle samat määrät kuin monografiaväitöskirjaa. Ennen tiedekuntaan toimittamista väitöskirjan yhteenvedon-osa ja erilliset artikkelit tulee sidottaa yhteen.

Väittelijän on kaikissa tapauksissa varmistettava, että väitöskirja on valmis ja julkisesti saatavilla viimeistään 10 päivää ennen väitöstilaisuutta.

Tiedekunta vastaa väitöskirjojen jakelusta ns. virallisille tahoille, kuten tiedekuntaneuvostolle, esitarkastajille, vastaväittäjälle/vastaväittäjille, kustokselle, rehtorin kansliaan, yliopiston viralliselle ilmoitustaululle ja ala-aulaan.

Omakustanteena julkaistaessa on huolehdittava siitä, että väitöskirjaan tulee ISBN-tunnus. Tunnuksen saa Kansalliskirjastosta, Suomen ISBN-keskuksesta, puh. 02941 44329 tai 02941 44386, sähköposti isbn-keskus@helsinki.fi. Tunnusta haetaan sähköisellä lomakkeella (ks. tarkemmin Kansalliskirjaston internetsivut osoitteessa <http://www.kansalliskirjasto.fi/julkaisu-ala/isbn.html>).

Väitöstilaisuus

Vastaväittäjän/vastaväittäjien tehtävänä on väitöstilaisuudessa tarkastaa väitöskirja suullisesti kiinnittäen huomiota väitöskirjan eri teemoihin. Varsinaisen tarkastuksen alkupuolella vastaväittäjä yleensä kohdistaa ensin huomionsa metodisiin ja yleisiin kysymyksiin, minkä jälkeen seuraa yksityiskohtainen tarkastus. Jos vastaväittäjiä on useampia, voivat he sopia keskenään esiintymisjärjestyksestä ja työnjaosta sekä osallistua keskusteluun yhden vastaväittäjän esille ottamasta kysymyksestä. Väitöstilaisuus saa kokonaisuudessaan kestää enintään 6 tuntia.

Kustoksen tehtävänä on sekä avata että päättää väitöstilaisuus. Kustos johtaa puhetta jakaen puheenvuoroja ja valvoen, että väittelijä saa vastata välittömästi kuhunkin huomautukseen. Kustos pitää huolta, ettei käytetyissä puheenvuoroissa poiketa liikaa aiheesta. Mikäli tilaisuus kestää yli kaksi tuntia, kustoksen asiana on ilmoittaa virkistystauko. Kustos valvoo myös yleiskeskustelua. Kustos voi antaa tiedekunnalle lyhyen raportin väitöstilaisuuden kulusta.

Tarkempia ohjeita väitöstilaisuuden kulusta voi lukea <http://www.ulapland.fi/FI/Tutkimus/Tutkijakoulutus/Ohjaajalle/Ohjaukayhteisyydet-ja-akateemisen-yhteison-jasenyys/Vaitostilaisuus>.

Vastaväittäjän lausunto ja väitöskirjan arvostelu

Vastaväittäjän/vastaväittäjien tulee antaa väitöskirjasta perusteltu kirjallinen lausunto/lausunnot joko yhdessä tai erikseen viimeistään kahden viikon kuluttua väittelystä. Lausunnossaan/lausunnoissaan vastaväittäjä/vastaväittäjät antavat myös ehdotuksensa väitöskirjan arvosanasta.

Väitöskirjan arvostelussa otetaan huomioon myös väittelijän puolustautuminen väitöstilaisuudessa. Kustoksen tehtävänä on olla yhteydessä vastaväittäjään/vastaväittäjiin ja huolehtia arviointiprosessin etenemistä. Yleensä kustos ja vastaväittäjä/vastaväittäjät keskustelevatkin yhdessä väitöskirjan ja väitöstilaisuuden onnistumisesta sekä arvosanaehdotuksesta.

Vastaväittäjän/vastaväittäjien kirjallinen tarkastuslausunto/lausunnot väitöskirjasta toimitetaan väittelijälle heti sen/niiden saavuttua. Väittelijälle varataan ennen tiedekuntaneuvoston kokousta tilaisuus vastineen antamiseen vastaväittäjän/vastaväittäjien lausunnosta/lausunnoista. Vastineen antamista varten väittelijällä on oikeus pyytää väitöskirjan arvostelun siirtämistä tiedekuntaneuvoston seuraavaan kokoukseen.

Väitöskirjan ja väitöstilaisuuden arviointikriteerit

Väitöskirja on itsenäiseen tutkimukseen perustuva, uutta tieteellistä tietoa sisältävä yhtenäinen esitys. Väitöskirja voi olla monografiatyypinen tai aiemmin julkaisuista artikkeleista ja väitöstutkimusta varten kirjoitetusta erillisestä johdantoluvusta koostuva artikkeliväitöskirja. Tutkimuksen on oltava tieteellisesti rehellistä ja noudatettava hyvää tutkimuseettistä käytäntöä.

Väitöskirjaa ja sen puolustamista väitöstilaisuudessa arvioidaan seuraavien kriteerien perusteella:

- **Aihe, tutkimusongelma, tehtävän rajaus ja tutkimuskysymykset.** Tutkimuksen aihe on tärkeä ja tieteellisesti perusteltu. Tutkimuksessa esitetään selkeä ja tarkoituksenmukaisesti rajattu tieteellinen ongelma. Tutkimuskysymykset ovat käsitteellisesti täsmällisiä ja tutkimus antaa niihin vastauksen. Tutkimusongelman vaativuus, kekseliäisyys ja sen kyky uudistaa tiedettä ovat erityisiä ansioita.
- **Tieteenalan hallinta ja aiemman tutkimuksen huomioiminen.** Tutkimus osoittaa tieteenalan ja tutkimuksen erityisalan keskeisten teorioiden ja käsitteiden vahvaa hallintaa. Siinä huomioidaan olennaiset aiemmat tutkimustulokset ja niiden kritiikki, ja saavutetut tulokset suhteutetaan aiempiin tuloksiin. Tieteellisesti keskeisten käsitteiden tai teorioiden tarkentaminen ja kehittäminen ovat erityisiä ansioita.
- **Menetelmät.** Tutkimusmenetelmien valinta on huolellisesti perusteltu ja tutkimusongelman kannalta mielekäs. Menetelmät esitellään ja niitä käytetään täsmällisesti ja laadukkaasti. Tutkimusmenetelmien kehittäminen on erityinen ansio.
- **Aineisto.** Tutkimuksen aineisto on valittu siten, että sen perusteella voidaan löytää vastaukset tutkimuskysymyksiin. Aineisto on laadullisesti tutkimuksen tarpeisiin soveltuvaa ja määrällisesti riittävää.
- **Analyysi ja päätelmien teko.** Analyysi on systemaattista ja johdonmukaista. Analyysin tavat ovat aineistoon soveltuvia, ja analyysi

tuottaa vastauksia tutkimuskysymyksiin. Lukija pystyy ponnistelematta seuraamaan, kuinka tuloksina esitetyt päätelmät saavutetaan. Tuloksia koetellaan huomioimalla erilaisia tulkinnallisia mahdollisuuksia ja mahdollisia vastaväitteitä, ja kokonaisuudessaan päättely on loogista ja uskottavaa.

- **Tulosten esittely ja johtopäätökset.** Tulokset esitetään ymmärrettävästi ja ne perustuvat käytettyyn aineistoon ja menetelmiin. Työssä punnitaan tulosten ja johtopäätösten merkitys tieteenalan ja valitun kysymyksenasettelun kannalta. Tutkimustuloksista johdetaan jatkotutkimusaiheita. Tutkimuksessa pohditaan myös tulosten tieteellistä ja/tai yhteiskunnallista merkittävyyttä.
- **Kriittinen ote.** Tutkija osoittaa kriittisyyttä suhteessa aiempaan tutkimukseen, teorioihin, menetelmiin, aineistoon, lähteisiin ja oman työn tieteelliseen merkitykseen. Tutkimus on omaperäinen ja itsenäinen.
- **Työn kokoonpano ja muotoseikat.** Väitöskirja on esitysrakenteeltaan ja etenemiseltään johdonmukainen ja kieliasultaan selkeä ja viimeistelty.
- **Artikkeliväitöskirjasta** annettavassa lausunnossa tulee arvioida johdantoluvun lisäksi jo julkaistut artikkelit ja näiden muodostama väitöskirjan kokonaisuus. Artikkeliväitöskirjan mahdollisissa yhteisjulkaisuissa väittelijän oma panos eritellään ja sen tulee olla laadullisesti ja määrällisesti väitöskirjaan riittävä.

Tutkimuksen ansioita edellä näillä osa-alueilla arvioidaan kolmiportaisella asteikolla seuraavasti:

Tiedekunta voi myöntää arvosanan **hyväksytty** tutkimuksesta, joka täyttää väitöskirjasta opinnäytteenä annetut määritelmät, mutta jonka ansiot eri kriteerein arvioituna eivät puolla tätä korkeampaa arvosanaa. Työssä voi myös olla puutteita, jotka eivät kuitenkaan johda sen hylkäämiseen.

Arvosana **hyvä** voidaan antaa työstä, joka on hyvätasoinen kaikkien tai useimpien arviointikriteerien valossa, joiltain osin mahdollisesti jopa erityisen korkeatasoinen. Työssä voi olla joitain puutteita, joita sen ansiot kompensoivat.

Arvosana **erinomainen** annetaan vain erityisen korkeatasoisesta väitöskirjasta, joka on vahva kaikilla kriteereillä arvioituna. Vastaväittäjän tulee lausunnossaan erityisesti mainita, mikäli kyseessä on tutkimusalan piirissä keskeisen tärkeistä ja huomattavaa kansainvälistä merkitystä omaavista havainnoista ja jos hän arvioi, että väitöskirja kuuluu alansa parhaimmiston.

Väittelijä voi tehdä tiedekuntaneuvostolle oikaisupyynnön väitöskirjan arvoselusta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

4.2 Väitöksestä tiedottaminen

Tiedekunta toimittaa yliopiston viestintäyksikköön otteen väitöstilaisuuden aikaa, vastaväittäjää/vastaväittäjiä ja kustosta koskevasta pöytäkirjasta heti, kun asia on tiedekunnassa päätetty.

Yliopiston viestintäyksikkö vastaa väitöksestä tiedottamisesta tiedotusvälineille. Tätä varten väittelijä toimittaa vähintään kahta viikkoa ennen väitöstilaisuutta noin yhden liuskan pituisen tiedoteluonnoksen väitöskirjastaan yliopiston viestintäyksikköön. Viestintäyksikkö työstää luonnoksesta väitöstiedotteen yhteistyössä väittelijän kanssa.

Tiedotteessa tärkein asia eli uutinen tuodaan esille ensimmäisenä ja taustat, tutkimusmenetelmät, tutkimuskohteet yms. tiedotteen lopussa. Tiedoteluonnosta tehtäessä tulee ottaa huomioon, ettei kaikkia tutkimustuloksia välttämättä voida uutisoida. Riittää, kun tutkimuksesta poimitaan esille tärkein tai pari tärkeintä tulosta.

Tutkimustulosten lisäksi väitöstiedote painottaa tutkimuksen, käytännön sovellusten ja suuren yleisön kannalta tärkeitä, mielenkiintoisia ja uutisarvoisia asioita. Tiedoteluonnos kannattaa kirjoittaa aivan kuin kertoisi tutkimuksesta ja sen tuloksista alaan perehtymättömälle henkilölle.

Tiedoteluonnokseen tulee liittää myös lyhyt selonteko väittelijän elämäkertatiedoista:

- nimi, syntymäaika ja -paikka
- ylioppilastutkinnon valmistumisvuosi ja lukio
- yliopistotutkinnot, suoritusvuodet ja yliopistot
- merkittävimmät työtehtävät
- nykyinen toimi ja sen alkamisajankohta
- yhteystiedot (puhelinnumero ja sähköpostiosoite).

Tiedoteluonnos ja valokuva väittelijästä toimitetaan sähköpostitse yliopiston viestintäyksikköön: tiedotus@ulapland.fi. Valokuva voidaan tarvittaessa ottaa myös viestintäyksikössä.

Tiedotteesta on mahdollista tehdä myös englanninkielinen versio Lapin yliopiston internetsivuille. Tästä on sovittava aina etukäteen viestintäyksikön kanssa.

Tiedotteen jakelu

Yliopiston viestintäyksikkö vastaa tiedotteen jakelusta tiedotusvälineille. Perusjakelu kattaa Pohjois-Suomen tiedotusvälineet sekä tärkeimmät valtakunnalliset mediat. Tutkimusaiheen mukaan tiedote lähetetään myös alan aikakauslehdille ja muille aiheesta kiinnostuneille. Tieteenalan kansainvälisiin julkaisusarjoihin tiedottamisesta vastaa väittelijä itse. Tiedottamisen laajuus

sovitaan yhteistyössä väittelijän kanssa. Toimitukset päättävät itsenäisesti uutisen julkistamisesta. Englanninkielisen tiedotteen jakelusta kansainväliselle medialle on aina sovittava erikseen.

Viestintäyksikkö auttaa ja neuvoo väittelijää mielellään niin toimittajien haastatteluihin kuin tiedotusvälineiden kanssa asioimiseen liittyvissä kysymyksissä. Väittelijän kannattaa varautua toimittajien mahdollisiin yhteydenottoihin jo ennen väitöstilaisuutta ja myös sen jälkeen. Yhteydenottoihin kannattaa varautua varsinkin silloin, kun tiedote lähetetään medialle.

Viestintäyksikkö huolehtii väitöstiedottamisesta myös Lapin yliopiston internetsivulle. Lisäksi väitöksistä julkaistaan tiedot Lapin yliopiston Kide-yhteisölehdessä.

Väitöskirjan esillepano ja lehdistökappaleet

Hallintoyksikkö asettaa kaksi kappaletta väitöskirjaa 10 päivää ennen väitöstilaisuutta julkisesti nähtäväksi. Toinen kappale on nähtävillä yliopiston virallisella ilmoitustaululla ja toinen yliopiston päärakennuksen ala-aulassa.

Muulla julkaistuista väitöskirjoista tiedekunta toimittaa yhden lehdistökappaleen viestintäyksikköön, ja aiheesta kiinnostuneille toimittajille lehdistökappaleet toimittaa useimmiten julkaisija.

Viestintäyksikön yhteystiedot

Viestintäsuunnittelija Johan-Eerik Kukko, puh. 040 484 4416 johan-eerik.kukko@ulapland.fi

Viestintäsuunnittelija Sari Väyrynen, puh. 040 571 1960, sari.vayrynen@ulapland.fi

Väittelijän valokuvauspyynnöt:

Graafinen suunnittelija Reetta Linna, puh. 040 484 4133 reetta.linna@ulapland.fi

Käyntiosoite:

Lapin yliopiston päärakennus, E-siipi, 2. kerros, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi

Postiosoite:

Lapin yliopisto, Viestintä, PL 122, 96101 ROVANIEMI